

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. spalio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Intelektinė nuosavybė – Direktyva 2004/48/EB – Intelektinės nuosavybės teisių gynimas – 10 straipsnis – Atkuriamosios priemonės – Prekių sunaikinimas – Sąvoka „intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas“ – Prekės, pažymėtos Europos Sąjungos prekių ženklų“

Byloje C-355/21

dėl *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) 2020 m. gruodžio 29 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. birželio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Perfumesco.pl sp. z o.o. sp. k.

prieš

Procter & Gamble International Operations SA,

dalyvaujant

Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO),

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija),

kurią sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis teisėjas J.-C. Bonichot, taip pat S. Rodin ir O. Spineanu-Matei (pranešėja),

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Perfumesco.pl sp. z o.o. sp.k.*, atstovaujamos *radca prawny* T. Snażyk,
- *Procter & Gamble International Operations SA*, atstovaujamos *adwokaci* D. Piróg ir A. Rytel,

* Proceso kalba: lenkų.

- *Rzecznik Praw Obywatelskich*, atstovaujamos M. Taborowski,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos K. Herrmann, S. L. Kalėdos, P.-J. Loewenthal ir J. Samnadda,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32; klaidų ištaisymas OL L 195, 2004, p. 16) 10 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Perfumesco.pl sp. z o.o. sp. k.* ginčą su *Procter & Gamble International Operations SA* (toliau – *Procter & Gamble*) dėl ieškinio, kuriame prašoma sunaikinti prekes dėl tariamo Europos Sąjungos prekių ženklo suteikiamų teisių pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, esančios Marakeše sudarytos Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties 1C priede ir patvirtintos 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80; toliau – TRIPS sutartis) 46 straipsnyje „Kitos žalos atlyginimo priemonės“ nustatyta:

„Siekdami sukurti efektyvią atgrasymo nuo pažeidinėjimo priemonę, teismai turi teisę įpareigoti, kad prekės, kuriomis, kaip jie nustatė, pažeidžiama teisė, be jokios kompensacijos būtų perduotos ne prekybos kanalais [būtų atšauktos iš prekybos] taip, kad teisės turėtojui nebūtų padaryta žalos arba, jeigu tai neprieštarauja konstituciniams reikalavimams, kad jos būtų sunaikintos. Teismai taip pat turi teisę įpareigoti, kad medžiagos ir įranga, kurių naudojimas vyravo kuriant tokias pažeidžiančias prekes, be jokios kompensacijos būtų perduotos ne prekybos kanalais [būtų atšauktos iš prekybos] taip, kad iki minimumo būtų sumažinta tolesnio pažeidimo rizika. Nagrinėjant tokius prašymus, turi būti atsižvelgta į tai, jog būtinas proporcingumas tarp pažeidimo rimtumo ir nurodomų vykdyti žalos atlyginimo priemonių, taip pat į trečiosios šalies interesus. Dėl prekių su suklastotu prekės ženklu, kad būtų leista tokias prekes parduoti prekybos kanalais [Tam, kad būtų leista prekiauti tokiomis prekėmis su suklastotu prekių ženklu], paprasto neteisėtai uždėto prekės ženklo pašalinimo nepakanka, išskyrus išimtiniais atvejais.“

Sąjungos teisė

Direktyva 2004/48

4 Direktyvos 2004/48 3–5, 7, 9, 10 ir 17 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(3) <...> be veiksmingų intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių naujovės ir kūrybingumas slopinami, o investicijos mažėja. Todėl būtina užtikrinti, kad materialinė intelektinės nuosavybės teisė, kuri šiuo metu sudaro dalį *acquis communautaire*, būtų veiksmingai taikoma Bendrijoje. Šiuo atveju intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonės yra nepaprastai svarbios [v]idaus rinkos sėkmei.

(4) Tarptautiniu lygiu visos valstybės narės ir pati Bendrija savo kompetencijos ribose privalo laikytis [TRIPS sutarties].

(5) TRIPS sutartyje visų pirma yra nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių, kurios yra bendri tarptautiniu lygiu taikomi standartai, įgyvendinami visose valstybėse narėse. Ši direktyva nepažeidžia valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus pagal TRIPS sutartį.

<...>

(7) Iš [Europos] Komisijos šiuo klausimu vykdytų konsultacijų aiškėja, kad nepaisant TRIPS sutarties, valstybių narių intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonės dar labai skiriasi. Pavyzdžiui, valstybėse narėse labai skiriasi laikinųjų priemonių, kurios visų pirma naudojamos įrodymams užtikrinti, taikymas, žalos apskaičiavimas ar draudimų taikymas. Kai kurios valstybės narės neturi tam tikrų priemonių, procedūrų ar gynimo būdų, tokių kaip teisė gauti informaciją ir pažeidėjo lėšomis išimti iš rinkos teises pažeidžiančias prekes.

<...>

(9) <...> Veiksmingas materialinės intelektinės nuosavybės teisės vykdymas turėtų būti užtikrintas konkrečiu veiksmu Bendrijos lygiu. Todėl valstybių narių teisės aktų šioje srityje suderinimas yra esminė tinkamo [v]idaus rinkos veikimo prielaida.

(10) Šios direktyvos tikslas – suderinti teisės sistemas, kad [v]idaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas [intelektinės nuosavybės] apsaugos lygis.

<...>

(17) Šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynimo būdai kiekvienu atveju turėtų būti nustatomi taip, kad būtų tinkamai atsižvelgta į konkretaus atvejo specifines ypatybes, įskaitant kiekvienos intelektinės nuosavybės teisės savybes ir atitinkamais atvejais tyčinį ar netyčinį pažeidimo pobūdį.“

5 Šios direktyvos 2 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos Bendrijos ar nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams, šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi 3 straipsnio nustatyta tvarka visiems intelektinės nuosavybės

teisių pažeidimams, numatytiems Bendrijos ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose.“

6 Minėtos direktyvos 3 straipsnio „Bendrasis įsipareigojimas“ 2 dalyje nustatyta:

„Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taip pat turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys; jie turi būti taikomi tokiu būdu, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir numatytą apsaugos priemonės nuo piktnaudžiavimo jomis.“

7 Tos pačios direktyvos 10 straipsnyje „Atkuriamosios priemonės“ nustatyta:

„1. Nepažeisdamos bet kokios žalos atlyginimo teisių turėtojui už pažeidimą galimybės ir be jokios kompensacijos, valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos teismo institucijos galėtų pareiškėjo prašymu reikalauti taikyti atitinkamas priemones prekėms, kurios teismo nustatytos pažeidžiančiomis intelektinės nuosavybės teises, ir atitinkamais atvejais medžiagoms bei priemonėms, kurios daugiausia yra naudojamos tokių prekių sukūrimui ar gamybai. Į tokias priemones įeina:

a) atšaukti iš prekybos kanalų;

b) galutinis pašalinimas iš prekybos kanalų, arba

c) sunaikinimas.

2. Teismo institucijos nurodo, kad tos priemonės būtų įvykdytos pažeidėjo sąskaita, jeigu nėra atsiradusios atitinkamos priežastys, kurios neleidžia taip daryti.

3. Svarstant prašymą taikyti atkuriamąsias priemones, atsižvelgiama į pažeidimo rimtumo ir reikalaujamų taikyti gynybos būdų santykį [proporcingumą] ir į trečiųjų šalių interesus.“

Reglamentas (EB) Nr. 207/2009

8 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 207/2009 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 78, 2009, p. 1), iš dalies pakeistas 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/2424 (OL L 341, 2015, p. 21) (toliau – Reglamentas Nr. 207/2009), nuo 2017 m. spalio 1 d. buvo panaikintas ir pakeistas 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017, p. 1). Vis dėlto atsižvelgiant į ginčo pagrindinėje byloje faktinių aplinkybių klostymosi datą nagrinėjant šį ginčą taikomas Reglamentas Nr. 207/2009.

9 Reglamento Nr. 207/2009 9 straipsnyje „ES prekių ženklų suteikiamos teisės“ nustatyta:

„1. ES prekių ženklo registracija suteikia savininkui išimtinę teisę į tą ženklą.

2. Nedarant poveikio savininkų teisėms, įgytoms iki ES prekių ženklo paraiškos padavimo dienos arba prioriteto datos, to ES prekių ženklo savininkas turi teisę uždrausti visoms trečiosioms šalims, neturinčioms jo sutikimo, vykdant komercinę veiklą naudoti bet kokį žymenį prekėms ar paslaugoms žymėti, jeigu:

a) žymuo yra tapatus ES prekių ženklui ir juo žymimos prekės arba paslaugos yra tapачios toms prekėms arba paslaugoms, kurioms ES prekių ženklas yra įregistruotas;

<...>

3. Vadovaujantis 2 dalimi visų pirma galima uždrausti:

a) žymeniu žymėti prekes arba jų pakuotę;

b) siūlyti žymeniu pažymėtas prekes, pateikti jas į rinką arba šiais tikslais jas sandėliuoti, taip pat siūlyti ar teikti juo pažymėtas paslaugas;

c) importuoti ar eksportuoti žymeniu pažymėtas prekes;

<...>

4. Nedarant poveikio savininkų teisėms, įgytoms iki ES prekių ženklo paraiškos padavimo dienos arba prioriteto datos, to ES prekių ženklo savininkas taip pat turi teisę uždrausti visoms trečiosioms šalims vykdant komercinę veiklą įvežti į Sąjungą prekes, jų neišleidžiant į laisvą apyvartą joje, kai tokios prekės, įskaitant pakuotę, įvežamos iš trečiųjų šalių ir be leidimo yra pažymėtos prekių ženklu, kuris yra tapatus tokioms prekėms įregistruotam ES prekių ženklui arba kurio pagal esminius požymius negalima atskirti nuo to prekių ženklo.

Pagal pirmą pastraipą ES prekių ženklo savininkui suteikta teisė nustoja galioti, jei procedūros, skirtos nustatyti, ar ES prekių ženklas buvo pažeistas, inicijuotos vadovaujantis [2013 m. birželio 12 d.] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 608/2013 [dėl muitinės atliekamo intelektinės nuosavybės teisių vykdymo užtikrinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1383/2003 (OL L 181, 2013, p. 15)], metu deklarantas arba prekių turėtojas pateikia įrodymų, kad ES prekių ženklo savininkas neturi teisės uždrausti pateikti prekes rinkai galutinės paskirties šalyje.“

10 Šio reglamento 102 straipsnyje „Sankcijos“ nurodyta:

„1. Jeigu 1 ES prekių ženklų teismas nustato, kad atsakovas pažeidė arba galėjo pažeisti teises į ES prekių ženklą, jis, išskyrus atvejus, kai dėl ypatingų priežasčių galima nuspręsti kitaip, priima nutarimą uždrausti atsakovui toliau atlikti teises į ES prekių ženklą pažeidžiančius ar galinčius pažeisti veiksmus. Jis taip pat imasi savo nacionalinių įstatymų nustatytų priemonių, kurios užtikrina šio draudimo laikymąsi.

2. ES prekių ženklų teismas taip pat gali taikyti priemones ar priimti nutarimus pagal taikytiną teisę, kurie, jo nuomone, yra tinkami atsižvelgiant į bylos aplinkybes.“

Lenkijos teisė

- 11 2000 m. birželio 30 d. *Ustawa – Prawo własności przemysłowej* (Pramoninės nuosavybės įstatymas) (Dz. U. 2020, 286 pozicija) redakcijos, taikomos pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui (toliau – Pramoninės nuosavybės įstatymas), 286 straipsnyje nustatyta:

„*Sąd* [(teismas)], į kurį kreiptasi dėl teisių pažeidimo, teisių turėtojo prašymu gali priimti sprendimą dėl neteisėtai pagamintų ar pažymėtų prekių, kurios priklauso pažeidėjui, ir dėl priemonių ir medžiagų, naudotų joms pagaminti ar pažymėti. Jis gali, be kita ko, nurodyti prekes atšaukti iš prekybos, skiriant teisių turėtojui jo naudai priteistą pinigų sumą, arba jas sunaikinti. Savo sprendime *sąd* [(teismas)] atsižvelgia į pažeidimo sunkumą ir trečiųjų asmenų interesus.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 12 *Procter & Gamble* yra parfumerijos prekių gamintoja. Pagal *HUGO BOSS Trade Mark Management GmbH & Co KG* (toliau – HUGO BOSS TMM) suteiktos licencijos sutartį ji turėjo išimtinę teisę naudoti žodinį Europos Sąjungos prekių ženklą HUGO BOSS (toliau – prekių ženklas HUGO BOSS) ir savo vardu pareikšti ir palaikyti prašymus ir ieškinius dėl teisių į šį prekių ženklą pažeidimo. Šis prekių ženklas buvo įregistruotas tokioms 3 klasės prekėms, kaip tai suprantama pagal peržiūrėtą ir iš dalies pakeistą 1957 m. birželio 15 d. Nicos sutarties dėl tarptautinės prekių ir paslaugų klasifikacijos ženklams registruoti:

„Kvepalų purškikliai; parfumerijos prekės, kūno dezodorantai; muilai; kūno ir grožio priežiūros prekės“.

- 13 Tam, kad klientai galėtų išbandyti prekių ženklu HUGO BOSS pažymėtas prekes, HUGO BOSS TMM išskirtinai kosmetikos prekių pristatymo ir reklamos tikslais nemokamai pateikia pardavėjams ir platintojams prekių mėginius arba „testerius“ buteliukuose, identiškuose tiems, kurie naudojami siekiant parduoti HUGO BOSS prekių ženklu pažymėtas prekes. Jų išorinė pakuotė yra vienodos šviesios spalvos ir joje aiškiai nurodyta, kad tie mėginiai nėra skirti parduoti, pavyzdžiui, pateikiant vieną iš šių nuorodų: „not for sale“ (neskirtas parduoti), „demonstration“ (skirtas parodyti) arba „tester“ (mėginys). Minėtų mėginių Europos ekonominės erdvės (EEE) rinkai nepateikė nei HUGO BOSS TMM, nei tai buvo padaryta su jos sutikimu.
- 14 Nuo 2012 m. sausio mėn. *Perfumesco.pl* vykdo didmeninės prekybos parfumerijos prekėmis ekonominę veiklą elektroninėje parduotuvėje. Ji reguliariai siunčia kainoraščius internetinių kosmetikos prekių pardavėjams, be kita ko, siūlydama parduoti prekių ženklu HUGO BOSS pažymėtų parfumerijos prekių mėginius su užrašu „Tester“, nurodydama, kad šių mėginių kvapas nesiskiria nuo įprastos prekės kvapo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslino, kad *Perfumesco.pl* nepašalina ir neuždengia brūkšninių kodų, esančių ant šiuo prekių ženklu pažymėtų prekių išorinių pakuočių, ir kad pasikliaudama savo kontrahentais, kiek tai susiję su jos perkamų prekių teisėta kilme, ji netikrina šių prekių kilmės ir nekontroliuoja, ar tie brūkšniniai kodai buvo pašalinti.
- 15 2016 m. liepos 28 d. teismo antstolis, vykdydamas nutartį areštuoti turtą, Lenkijoje konfiskavo kvepalus, tualetinį ir parfumuotą vandenį HUGO BOSS prekių ženklu pažymėtose pakuotėse, t. y. ne prekybai skirtus mėginius – kodais pažymėtas prekes, ant kurių, *Procter & Gamble* tvirtinimu, nurodyta, kad gamintojas turėjo tikslą jomis prekiauti už EEE teritorijos ribų, ir prekes, kurių brūkšniniai kodai ant pakuočių buvo pašalinti arba uždengti.

- 16 2017 m. birželio 26 d. sprendimu *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas, Lenkija) – į jį kreipėsi *Procter & Gamble* – visų pirma įpareigojo *Perfumesco.pl* sunaikinti kvepalus, tualetinį ir parfumuotą vandenį, kurių pakuotės buvo pažymėtos prekių ženklu HUGO BOSS, pirmiausia mėginius, kurių EEE rinkai nepateikė HUGO BOSS TMM ar tai nebuvo padaryta su jos sutikimu.
- 17 2018 m. rugsėjo 20 d. sprendimu *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Varšuvos apeliacinis teismas, Lenkija) atmetė *Perfumesco.pl* apeliacinį skundą. Tas teismas, be kita ko, nurodė, kad pagal Reglamento Nr. 207/2009 102 straipsnio 2 dalį Europos Sąjungos prekių ženklų teismas gali imtis taikytinuose teisės aktuose numatytų priemonių, kurios, jo nuomone, yra tinkamos atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, ir kad pagal šią nuostatą galima taikyti Įstatymo dėl pramoninės nuosavybės 286 straipsnį. Jis nusprendė, kad *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas) taikė šį straipsnį nepadarydamas klaidos.
- 18 Pirmiausia jis nusprendė, kad, remiantis Įstatymo dėl pramoninės nuosavybės 286 straipsnio formuluote, šis straipsnis taikomas tik tuo atveju, jei prekės buvo pagamintos ar pažymėtos neteisėtai, o jo nagrinėjamoje byloje taip nebuvo. Iš tiesų *Procter & Gamble* neginčijo aplinkybės, kad konfiskuoti kvepalai yra originalios prekės, tačiau tvirtino, kad HUGO BOSS TMM nedavė sutikimo pateikti jų EEE rinkai ir kad *Perfumesco.pl* neįrodė tokio sutikimo buvimo.
- 19 Be to, jis nusprendė, kad šį 286 straipsnį reikia aiškinti pagal Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalį, kuri perkelta į Lenkijos teisės sistemą, ir laikyti, kad bet kuri prekė, pažeidžianti pramoninės nuosavybės teisę, buvo pagaminta neteisėtai, kaip tai suprantama pagal minėtą 286 straipsnį.
- 20 Galiausiai minėtas teismas pažymėjo, kad ant konfiskuotų kvepalų buvo užklijuoti maskuojamieji lipdukai, neleidžiantys nustatyti geografinio regiono, kuriam jie skirti, ir kad vietoj pašalintų apsauginių kodų buvo užklijuoti maskuojamieji kodai. Jis patikslino, kad net jei nėra įrodymų, jog minėtus kodus *Perfumesco.pl* panaikino, ji, kaip parfumerijos prekių verslininkė, turėjo žinoti, kad prekės pateikiamos rinkai, nepaisant jų abejotinos kilmės. Jis taip pat pažymėjo, kad mėginius pardavinėjo *Perfumesco.pl.*, kuri turėjo žinoti, kad HUGO BOSS TMM nedavė sutikimo pateikti juos EEE rinkai.
- 21 *Perfumesco.pl.* padavė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija), jame, be kita ko, nurodė Įstatymo dėl pramoninės nuosavybės 286 straipsnio pažeidimą. Šiuo klausimu ji teigė, kad *Procter & Gamble* tvirtino, jog prekių ženklo HUGO BOSS savininkas nedavė sutikimo pateikti EEE rinką konfiskuotų prekių, bet neginčijo, kad šios prekės yra originalios.
- 22 Tas teismas pažymėjo, kad pagrindinę bylą iš esmės nagrinėję teismai atkreipė dėmesį į Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalies formuluotę ir taikė Įstatymo dėl pramoninės nuosavybės 286 straipsnio aiškinimą, atitinkantį Sąjungos teisę. Jis konstatavo, kad, minėtų teismų teigimu, Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalis susijusi su prekėmis, kurios, kaip nustatyta, pažeidžia intelektinės nuosavybės teisę, todėl gali būti nurodyta sunaikinti prekes, įskaitant atvejus, kai jos nebuvo „pagamintos ar pažymėtos“ neteisėtai pagal nacionalinės teisės aktų nuostatas.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad, pirma, įvairūs argumentai, kurie taip pat pateikti doktrinoje, patvirtina pažodiniį Įstatymo dėl pramoninės nuosavybės 286 straipsnio aiškinimą, ypač tai, kad 2007 m. šis straipsnis buvo pakeistas įgyvendinant

Direktyvą 2004/48. Antra, atsižvelgiant į pareigą nacionalinę teisę aiškinti taip, kad ji atitiktų Sąjungos teisę, minėto 286 straipsnio aiškinimas turėtų būti grindžiamas šios direktyvos 10 straipsnio 1 dalies aiškinimu.

- 24 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2004/48] 10 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį draudžiama nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią apsaugos priemonė, susijusi su prekių sunaikinimu, taikoma tik neteisėtai pagamintoms ar pažymėtoms prekėms ir negali būti taikoma prekėms, kuriomis neteisėtai prekiaujama [EEE] teritorijoje ir kurių negalima laikyti neteisėtai pagamintomis ar neteisėtai pažymėtomis?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

- 25 Savo pastabose *Rzecznik Praw Obywatelskich* (Ombudsmenas, Lenkija) ir Komisija kelia klausimą, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, t. y. *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), sudarytas iš trijų civilinių bylų kolegijos teisėjų, yra, atsižvelgiant į šios kolegijos teisėjų skyrimo procedūrą, „teismas“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį.
- 26 Pirma, ombudsmenas mano, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas, nes jį pateikė institucija, kuri nėra įsteigta pagal įstatymą ir nėra nei nepriklausoma, nei nešališka.
- 27 Antra, Komisija, nors aiškiai nenurodė, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas, pažymi, kad aktą dėl kiekvieno iš trijų prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teisėjų skyrimo į *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) priėmė Lenkijos Respublikos Prezidentas įvykus procedūrai, kuri buvo vykdoma tokiomis pačiomis aplinkybėmis kaip ir ta, kuri, be kita ko, lėmė teisėjo, pateikusio Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje, kurioje priimtas 2022 m. kovo 29 d. Sprendimas *Getin Noble Bank* (C-132/20, EU:C:2022:235), skyrimą.
- 28 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją siekdamas įvertinti, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra „teismas“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį, o tai yra tik su Sąjungos teise susijęs klausimas, Teisingumo Teismas atsižvelgia į aplinkybių visumą, t. y. į tai, ar ši institucija įsteigta pagal įstatymus, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar procesas joje yra grindžiamas rungimosi principu, ar ji taiko teisės aktus ir ar ji yra nepriklausoma (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 43 punktą ir 2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 66 punktą).
- 29 Valstybių narių teismų nepriklausomumas įvairiais aspektais ypač svarbus Sąjungos teisei sistemai. Visų pirma šis nepriklausomumas būtinas tam, kad tinkamai veiktų teismų bendradarbiavimo sistema, kurią įgyvendina SESV 267 straipsnyje numatytas kreipimosi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo mechanizmas; šis mechanizmas gali būti inicijuotas tik Sąjungos teisę taikančios institucijos, kuri, be kita ko, atitinka šį nepriklausomumo kriterijų (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 30 Norint užtikrinti pagal Sąjungos teisę reikalaujamas nepriklausomumo ir nešališkumo garantijas, būtina, kad egzistotų taisyklės, be kita ko, dėl teismo sudėties, teisėjų skyrimo, įgaliojimų trukmės ir nusišalinimo, nušalinimo ir atšaukimo priežasčių, kad teisės subjektams nekiltų jokių pagrįstų abejonių dėl to, ar teismui nedaro įtakos išorės veiksniai, ir dėl jo neutralumo, kai susikerta interesai (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 52 punktą ir 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.*, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 67 ir 71 punktai).
- 31 Nagrinėjamu atveju nėra jokių abejonių, kad būtent *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) yra vienas iš Lenkijos bendrosios kompetencijos teismų.
- 32 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikia nacionalinis teismas, reikia preziumuoti, kad jis atitinka šio sprendimo 28 punkte nurodytus reikalavimus, neatsižvelgiant į jo faktinę sudėtį (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 69 punktą).
- 33 Vis dėlto ši prezumpcija taikoma tik vertinant prašymų priimti prejudicinį sprendimą, pateiktų pagal SESV 267 straipsnį, priimtinumą. Taigi remiantis ja negalima daryti išvados, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo teisėjų skyrimo sąlygos neabejotinai leidžia užtikrinti galimybę kreiptis į nepriklausomą, nešališką ir pagal įstatymą įsteigtą teismą, kaip tai suprantama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą arba Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 74 punktą).
- 34 Be to, ši prezumpcija gali būti paneigta, jeigu nacionalinis ar tarptautinis teismas priimtų galutinį sprendimą, dėl kurio reiktų konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas arba teisėjai nėra nepriklausomas, nešališkas ir iš anksto pagal įstatymą įsteigtas teismas, kaip tai suprantama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio antra pastraipa. Tas pats pasakytina ir tuo atveju, jeigu ne tik prašymą pagal SESV 267 straipsnį oficialiai pateikusių vieno arba daugiau teisėjų asmeninė padėtis, bet ir kitos aplinkybės turėtų įtakos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo, kuriam priklauso šie teisėjai, veiklai ir taip pat kenktų šio teismo nepriklausomumui ir nešališkumui (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 72 ir 75 punktus).
- 35 Nagrinėjamu atveju nebuvo pateikta jokios konkrečios ir tikslios informacijos, kuri leistų pirmesniame šio sprendimo punkte nurodytomis sąlygomis paneigti prezumpciją, kad šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikė įstaiga, atitinkanti šio sprendimo 28 punkte nurodytus reikalavimus.
- 36 Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl prejudicinio klausimo

- 37 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalį draudžiama nacionalinę nuostatą aiškinti taip, kad apsaugos priemonė, kurią sudaro prekių sunaikinimas, negali būti taikoma prekėms, kurios pagamintos ir pažymėtos Europos Sąjungos prekių ženklu gavus jo savininko sutikimą, tačiau kurios buvo pateiktos EEE rinkai be jo sutikimo.

- 38 Taigi reikia išaiškinti sąvoką „intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas“, kaip ji suprantama pagal 10 straipsnio 1 dalį.
- 39 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą būtina atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į jos kontekstą ir teisės aktu, kuriame ji įtvirtinta, siekiamus tikslus. Sąjungos teisės nuostatos genezė taip pat gali suteikti reikšmingos informacijos ją aiškinant (2021 m. birželio 10 d. Sprendimo *KRONE – Verlag*, C-65/20, EU:C:2021:471, 25 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 40 Pagal Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalies formuluotę valstybės narės privalo užtikrinti, kad „kompetentingos teismo institucijos galėtų pareiškėjo prašymu reikalauti taikyti atitinkamas priemones prekėms, kurios teismo nustatytos [kaip] pažeidžiančio[s] intelektinės nuosavybės teisės“. Viena iš šių priemonių yra numatyta 10 straipsnio 1 dalies c punkte, t. y. prekių sunaikinimas.
- 41 Taigi iš Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalies formuluotės matyti, kad pagal šią nuostatą joje numatytų atkuriamųjų priemonių taikymas nėra apribotas tam tikros rūšies intelektinės nuosavybės teisių pažeidimais. Be to, pagal šios direktyvos 10 straipsnio 3 dalį, siejamą su jos 17 konstatuojamąja dalimi, nagrinėdamos prašymą taikyti atkuriamąsias priemones kompetentingos teisminės institucijos turi atsižvelgti į tai, kad pažeidimo sunkumas ir paskirtos teisių gynimo priemonės turi būti proporcingos, taip pat į trečiųjų asmenų interesus. Taigi šios institucijos turi nuspręsti, kokią priemonę taikyti kiekvienu konkrečiu atveju.
- 42 Tokį Direktyvos 2004/48 10 straipsnio aiškinimą patvirtina ir šio straipsnio kontekstas, ir šios direktyvos tikslai.
- 43 Iš tiesų, pirma, kiek tai susiję su Direktyvos 2004/48 10 straipsnio kontekstu, iš jos 4 ir 5 konstatuojamųjų dalių matyti, kad tarptautiniu lygiu visos valstybės narės ir pati Sąjunga, kiek tai susiję su jos kompetencijai priskirtais klausimais, privalo laikytis TRIPS sutarties, kurioje, be kita ko, įtvirtintos nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių, kurios yra bendri tarptautiniu lygiu taikomi standartai, įgyvendinami visose valstybėse narėse.
- 44 Šiuo 10 straipsniu į Sąjungos teisės sistemą yra perkeliamas TRIPS sutarties 46 straipsnis, pagal kurį teismai gali „įpareigoti, kad prekės, kuriomis, kaip jie nustatė, pažeidžiama teisė, be jokios kompensacijos būtų perduotos ne prekybos kanalais [būtų atšauktos iš prekybos] <...>“. Taigi pagal šį 46 straipsnį jo taikymo sritis neapsiriboja viena konkrečia intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų kategorija. Atvirkščiai, dėl savo labai bendros formuluotės šis straipsnis taikomas visoms prekėms, dėl kurių buvo konstatuota, kad jomis bet koku būdu pažeidžiama intelektinės nuosavybės teisė. Tai, kad minėto 46 straipsnio paskutiniame sakinyje numatytos specialios pareigos, susijusios su „prekėmis su suklastotu prekės [prekių] ženklu“, patvirtina šią analizę.
- 45 Antra, dėl Direktyva 2004/48 siekiamo tikslo Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad tas tikslas yra toks: valstybės narės turi užtikrinti veiksmingą intelektinės nuosavybės apsaugą (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 12 d. Sprendimo *L'Oréal ir kt.*, C-324/09, EU:C:2011:474, 131 punktą ir 2019 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *IT Development*, C-666/18, EU:C:2019:1099, 39 punktą); ir, kaip matyti iš tos direktyvos 3 konstatuojamosios dalies, ja siekiama užtikrinti veiksmingą materialinės intelektinės nuosavybės teisės taikymą Sąjungoje.

- 46 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad minėtos direktyvos nuostatomis siekiama reglamentuoti ne visus su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusius aspektus, o tik tuos, kurie susiję, pirma, su šių teisių paisymu ir, antra, jų pažeidimais, reikalaujant užtikrinti, kad egzistuočių veiksmingi teisinės gynybos būdai dėl bet kurio esamos intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo (2014 m. balandžio 10 d. Sprendimo *ACI Adam ir kt.*, C-435/12, EU:C:2014:254, 61 punktą).
- 47 Direktyvos 2004/48 3 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad valstybių narių numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys. Tokiame kontekste šios direktyvos 10 konstatuojamojoje dalyje numatytas tikslas vidaus rinkoje užtikrinti aukštą, vienodą ir „vieningą“ intelektinės nuosavybės apsaugos lygį, tačiau, kaip matyti iš šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies, vis dėlto ji turi būti taikoma nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos, be kita ko, nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams. Šiuo klausimu iš tos pačios direktyvos 7 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, kad vartojama sąvoka „priemonė“ yra bendro pobūdžio ir apima priemones, leidžiančias nutraukti intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus (pagal analogiją žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa*, C-367/15, EU:C:2017:36, 22 punktą).
- 48 Taigi, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, Direktyvoje 2004/48 nustatyti minimalūs standartai, susiję su intelektinės nuosavybės teisių gynimu, ir tai nekliudo valstybėms narėms numatyti didesnių apsaugos priemonių (2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Hansson*, C-481/14, EU:C:2016:419, 36 ir 40 punktai). Tačiau jos negali numatyti mažiau apsaugančių priemonių, be kita ko, ribodamos šioje direktyvoje numatytų priemonių taikymą tam tikrų rūšių intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams. Iš tiesų iš minėtos direktyvos 2 straipsnio 1 dalies formuluotės matyti, kad kalbama apie „visus intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus, numatytus Bendrijos ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose [nacionalinės] teisės aktuose“.
- 49 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Direktyvos 2004/48 10 straipsnis taikomas visoms prekėms, dėl kurių buvo konstatuota, kad jomis bet koku būdu pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, tačiau *a priori* neatmetama galimybė taikyti 10 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą atkuriamąją sunaikinimo priemonę tam tikrų pažeidimų atveju.
- 50 Be to, kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinėje byloje nagrinėjama intelektinės nuosavybės teisė susijusi su teisėmis, kurias suteikia Europos Sąjungos prekių ženklas.
- 51 Nors Direktyvoje 2004/48 nėra jokios į jos taikymo sritį patenkančios intelektinės nuosavybės teisių apibrėžties, Komisijos pranešime dėl Direktyvos 2004/48 2 straipsnio (OL L 94, 2005, p. 37) patikslinama, kad, šios institucijos nuomone, prekių ženklų teisės apima ir prekių ženklus. Iš 2011 m. liepos 12 d. Sprendimo *L'Oréal ir kt.* (C-324/09, EU:C:2011:474) taip pat matyti, kad Europos Sąjungos prekių ženklas patenka į sąvoką „intelektinė nuosavybė“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2004/48.
- 52 Europos Sąjungos prekių ženklo savininkui suteikiamos teisės yra nurodytos Reglamento Nr. 207/2009 9 straipsnyje.
- 53 Konkrečiai kalbant, pagal Reglamento Nr. 207/2009 9 straipsnio 3 dalies a punktą šis savininkas gali uždrausti žymėti šiuo prekių ženklu pažymėtą prekę ar jos pakuotę, o pagal šio reglamento 9 straipsnio 3 dalies b ir c punktus jam leidžiama iš esmės uždrausti prekiauti minėtu prekių ženklu pažymėtomis prekėmis.

- 54 Taigi, kadangi dėl šio sprendimo 41 punkte nurodytų priežasčių kompetentingos nacionalinės teisminės institucijos kiekvienu konkrečiu atveju turi nustatyti, kokios Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalyje numatytos priemonės gali būti taikomos dėl intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo, negalima teigti, kad 10 straipsnio 1 dalies c punkte numatyta atkuriamoji priemonė, susijusi su prekių sunaikinimu, taikoma tik tuo atveju, kai pažeidžiama Reglamento Nr. 207/2009 9 straipsnio 3 dalies a punkte numatyta teisė, ir kad ji netaikoma tuo atveju, kai pažeidžiamos šio reglamento 9 straipsnio 3 dalies b arba c punktuose numatytos teisės.
- 55 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad pagal Direktyvos 2004/48 10 straipsnio 1 dalį draudžiama nacionalinę nuostatą aiškinti taip, kad apsaugos priemonė, kurią sudaro prekių sunaikinimas, negali būti taikoma prekėms, kurios pagamintos ir pažymėtos Europos Sąjungos prekių ženklu gavus jo savininko sutikimą, tačiau kurios buvo pateiktos EEE rinkai be jo sutikimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 56 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

Pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo 10 straipsnio 1 dalį

draudžiama:

nacionalinę nuostatą aiškinti taip, kad apsaugos priemonė, kurią sudaro prekių sunaikinimas, negali būti taikoma prekėms, kurios pagamintos ir pažymėtos Europos Sąjungos prekių ženklu gavus jo savininko sutikimą, tačiau kurios buvo pateiktos Europos ekonominės erdvės (EEE) rinkai be jo sutikimo.

Parašai.